

előbbi telephez tartozó – gödör 2, császárkori 2 gödör. Árpád-kori 4 ház, 3 körárok és 1 kemence, meghatározatlan korú 8 gödör; újkori 7 objektum.

30. sz. lelőhely: A 2002. novemberi terepbejárás során császárkori településre utaló gyér nyomokat regisztráltunk a dűlő középső részén. 2004-ben 1200 m²-t kutattunk, összesen 3 objektumot tártunk föl (1 bronzkori gödört, 1 császárkori árkot és 1 – talán császárkori – tűzhelyt). Nagyon kevés anyag került elő belőlük, leginkább szarmata és bronzkori kerámia. A legnagyobb objektum egy árok volt, mely négyszög alakban határolt egy területet, egyik vége ismert, a másik vége valószínűleg a dűlőút alatt végződik.

31. sz. lelőhely: A 2002–2003-ban végzett terepbejárás során őskori és császárkori településre utaló nyomokat regisztráltunk a dűlő északi részén. 2004-ben feltártuk a nyomvonal alatti 1,32 hektáros területet.

Az altalaj alapvetően különböző színű homok, helyenként agyagos vagy löszös felületekkel. A feltárandó terület nyugati oldalán mélyebb, vizes terület húzódott (vízmeder?), ahol szintén találtunk régészeti objektumokat. A terepbejárás során tapasztaltaknak megfelelően a lelőhelyet a szántás nagymértékben bolygatta, sok gödörnek már csak az alja maradt meg. Nehezítette a munkát a magas talajvízszint. Összesen 787 objektum került elő.

Rézkori 8 gödör, kora bronzkori 1 ház és 12 gödör, késő bronzkori 1 ház. További 1 árok és 5 gödör bronzkori, de anyaguk pontosabb kormeghatározásra nem alkalmas. Óskori 1 árok, 4 cölöplyuk és 72 gödör. Császárkori 2 ház, 3 kemence, 2 tűzhely, 1 füstölő, 2 további ipari létesítmény, 1 kultikus objektum, 4 cölöplyuk, 1 kettős körárok, 20 árok és 329 gödör. Nem meghatározható a kora 253 további gödörnek, 33 cölöplyuknak, 18 ároknak; 2 objektum újkorinak bizonyult.

Munkatársak: Gergely Balázs régész, Bocz Péter, Mester Andrea, Bakos János technikusok, Simonné Asztalos Henrietta adattáros, Király József, Gábor Tamás grafikusok.

GINDELE RÓBERT – BABOLCSI ANDREA –
ISTVÁNOVITS ESZTER – ALMÁSSY KATALIN

283. Nyíregyháza-Oros, Nyulaska, Szék-dűlő

(Szabolcs-Szatmár-Bereg megye) A

A Nyíregyházát keletről elkerülő út nyomvonalán a terepbejárás során 2003-ban igen szórványosan regisztráltunk cserepeket a területéről (36. lelőhely). Az ásatás 2003–2004-ben folyt. Az É-D-i nyomvonal három K-Ny-i alacsony dombot vág át. Mindháromat megkutatuk. A feltárt terület 1,5 ha.

A déli dombvonulaton mindössze egyetlen objektum került elő. Az északi dombon igen gyér leletanyaggal telepobjektumokat tártunk föl, a középső dombon pedig egy késő avar temető részletét. A sírok szomszédságában is volt néhány telepobjektum, ennek ellenére úgy véljük, hogy a telep és temető összetartozott.

A sírok leletanyaga szegényes: főként edények, kések, csatok, orsók kerültek elő, valamint nagyobb mennyiségben állatcsont melléklet. A sírok között volt egy hamvasztásos is.

Összesen 55 sírt, 4 sír formájú üres gödört, és 41 telepobjektumot – közte 4 házat – tártunk fel. A temető jelentősége, hogy pillanatnyilag az egyik legkeletibb késő avar lelőhely. A település fontosságát abban látjuk, hogy nagy valószínűséggel a temetőhöz tartozik. Sajátos, hogy egy egykori vízmeder másik partján helyezkedik el.

A leletek a nyíregyházi Jósa András Múzeumba kerültek.

Munkatársak: Bálint Marianna, Pintye Gábor, Scholtz Róbert régészek, Jakab Attila egyetemi hallgató, Mester Andrea, Bocz Péter technikusok, Németh Erika, Szinyéri Péterné, Takácsné Varga Ágnes restaurátorok, Ulrich Attila helytörténész, Simonné Asztalos Henrietta adattáros és Király József grafikus.

ISTVÁNOVITS ESZTER – ALMÁSSY KATALIN

284. Nyíregyháza-Oros, Úr-Csere

(Szabolcs-Szatmár-Bereg megye) B, Sza, Ge

A 2002-ben végzett terepbejárás tapasztalatai bronzkori és császárkori településre utaltak. 2004-ben 14 620 m²-nyi területen 323 objektumot tártunk fel.

A lelőhely (Nyíregyháza keleti elkerülő 26. lh.) a Balkányi főfolyás keleti partját alkotó, É-D irányba húzódó homokháton fekszik. Északon egy vizenyős, mocsaras mélyedés választja el a 27. lelőhelytől, míg délen egy dűlőút a 33. lelőhelytől.

A bronzkorra keltezhető jelenségek közül a legjelentősebb egy nagyméretű árok. Enyhe ívben DK-ÉNy irányban szeli át a feltárt területet, megfigyelt hossza 134,5 m, a nyelés szintjétől mért mélysége 2 m és legnagyobb nyílása itt 2,6 m. Rendeltetése nem állapítható meg bizonyosan. A légi felvételeken megfigyelhető, hogy az É-i részen az árok ívesen K felé fordul. Vonala déli irányban nem követhető. Az árok a feltárt terület K-i részét alkotó, 3 m-re kimagasodó homokháton övezte, valószínűleg védelmi célokból. Az árok „belső” oldalán, a homokháton a bronzkori objektumok sűrűsödést mutatnak, míg a „külső”, nyugati oldalon számuk szignifikánsan kevesebb. Az árok betöltésének alsó részén szürkés, hamus réteg található. A betöltésben nagy mennyiségű édesvízi csiga háza került elő. E nagyobb folyóvizekben élő fajta (Vremir M. megállapítása) jelenléte azt sugallja, hogy az árok összeköttetésben lehetett a Balkányi-főfolyás elődjét alkotó Kálló-érrel, azaz az árokban időszakonként(?) folyó víz az említett érbe ömlött. Az árok betöltésében talált leletanyag – köztük bronzbaltá öntőmintája és egész edények – Kr. e. 12. századra (RBD fázis, vagy Kalicz-Bóna-Kemenczei kronológiájában a késő bronzkor 2a fázisa) keltezi és a Berkesz kultúrához köti az objektumot.

A bronzkori telep feltárt részét 1 ház, 124 gödör, 3 gödörbokor és a fenti árok alkotta. A császárkori telep-